

*“Kuharice buđi čista,
nek ti suđe uvijek blista”*

**ETNOGRAFSKA IZLOŽBA
POSUĐA I PRIBORA ZA JELO I PIĆE**

Velika izložbena dvorana
od 15. svibnja do 15. rujna 2009.

“Kuharice budi čista,
nek ti suđe uvijek blista”

ETNOGRAFSKA IZLOŽBA
POSUDA I PRIBORA ZA JELO I PIĆE

Gradski muzej Požega
2009.

TRADICIJSKO POSUĐE I PRIBOR ZA JELO I PIĆE

Ljudi su u prošlosti upotrebljavali različito posuđe i pribor izrađeno od keramike, drveta, metala, stakla, te pleteno od šiblja i slame i koristili ih za pripremanje, čuvanje i konzumiranje hrane i pića.

Prirodnim materijalima poput drveta, gline, šiblja i slame ljudi se služe još od prapovijesti za izradu različitih predmeta pa tako i raznih vrsta posuda za skupljanje, čuvanje, pripremanje i posluživanje hrane i pića.

Drvo je ljudima bila prvotna i važna sirovina koja ih je pratila kroz tisućljeća i sve do našeg vremena ostala je gotovo nezamjenjiva. Veliki broj predmeta seoskog kućnog inventara bio je izrađen od drveta. Svaki seljak raspolagao je potrebnim alatom i vještinom osnovne obrade toga materijala. Postojali su i obrtnici poput tesara, stolara, bačvara, tokara i kolara. Najjednostavniji bili su predmeti izrađeni od prirodnih oblika drva poput dijelova stabla s izdubenim šupljinama koji su upotrebljavani za zdjele i slične posude. Pri izradi predmeta upotrebljavale su se tehnike tesanja i piljenja, savijanja i tokarenja. Žlice, lopatice, razne posude i korita izrađivani su dubenjem i rezanjem. Čuture, mužari i zdjele izrađivali su se tokarenjem. Neke predmete, poput pastirskih čaša, ukrašavali su pastiri ili nadareni pojedinci. Ukrasi su se izrađivali zarezivanjem nožem, duborezom, izrezivanjem, opaljivanjem i bojenjem. Ornamenti su najčešće bili geometrijski i biljni. Dubene drvene posude, korita, tokarene tanjure i žlice seljaci su nabavljali i od putujućih majstora Roma. Naplaćivali su ih novcem ili razmjenjivali za žito ili neku drugu namirnicu (1).

Mnogi su spretni pojedinci poznavali umijeće preradbe slame od koje su izrađivali različite posude, košare. Najpogodnija je bila ražena i pšenična slama. Strukovi slame slagali su se u obliku spirale i povezivali provlačenjem lijeskova lika. Tako su izrađivane ovalne košarice za dizanje tijesta, velike spremnice - čupovi za držanje različitog zrnja, te manje košarice za držanje jaja (2).

Drugom tehnikom pletenja košara od šiblja izrađivale su se razne košare i košarice za prenošenje ili čuvanje nekih namirnica.

Drvenasta je tikva u samom početku ljudske kulture služila kao prva posuda. Poznata je od Sredozemlja dalje na istok, bila je u upotrebi u Panonskoj nizini te predjelima Jadranskog i Egejskog mora (3). Tikvice su sušenjem, struganjem vanjske kore i istresanjem sjemena kroz rupu pretvarane u posude za nošnje tekućine te zaimače za vadenje i pijenje tekućine. U Slavoniji su površinu tikvica ukrašavali crtorezom, premazivali dušičnom kiselinom i grijali na plamenu da dobiju smeđu boju. Na kraju su je trljali pougljenjenom orahovom jezgrom kako bi urezotine pocrnile (4).

Glina je poznata od samog početka ljudske civilizacije kao materijal pogodan za modeliranje. Lončarstvo je umijeće pravljenja posuda i sličnih predmeta od gline još od prapovijesti. U lončarskim proizvodima čuvale su se tekuće i krute namirnice. Na različitim kontinentima i u različitim zemljama postoje velike sličnosti u samom lončarstvu. Oblici lončarskih posuda su drevni i neće se promijeniti jer je njihova izrada uvjetovana namjenom koja je jednaka od kulture do kulture. Keramičko posuđe izrađeno je na bazi gline otvrdnute pečenjem. Prema uporabi glavnih pomagala razlikuju se proizvodi na ručnom i nožnom lončarskom kolu. Lončarsko kolo izumljeno je 4000 godina prije nove ere na području Egipta i Mezopotamije. U zemljama Sredozemlja pojavilo se u starome vijeku, a u naše krajeve doneseno je u 10. stoljeću (5). Na području Srednje Slavonije postojale su tri lončarske tehnike: keramika izrađena bez pomagala (kola), keramika izrađena na ručnom lončarskom kolu i keramika izrađena na nožnom lončarskom kolu. U prvu spada izrada konveksnog poklopca s drškom - **crijepnja, pekva, vršnik, pokljuka** - ispod kojeg se peklo tijesto u plitkim posudama zvanim tepsijama. Ova specifična lončarska tehnika izrade pokljuka modeliranjem pomoću kalupa bila je dosta razvijena u 19. stoljeću u Novom Selu u Požeškoj kotlini. Majstori su svoje pokljuke prodavali po mjestima Slavonije, Bačke, u Podravini - na hrvatskoj i mađarskoj strani, najdulje (do 1950.) u sjevernoj Bosni. Način pečenja ispod žeravice na otvorenom ognjištu vrlo je star i sama peka pripada starom kulturnom dobru. Keramika oblikovana na ručnom lončarskom kolu arhaičnog je oblika, grublja, debljih stijenki, a ukras su ravne i valovite linije koje se pripisuju slavenskoj keramici. Takva vrsta keramičkih posuda izrađivala se u selu Golo Brdo u požeškom kraju sve do 1935. godine. Golobrdani su svoje

"Košarice budu čista, nek ti sudu uspej bita"

proizvode prodavali po ostalim selima požeškog kraja i na sajmovima po slavonskim mjestima, najviše u Đakovu. Treća, keramika nožnog lončarskog kola, bila je najrasprostranjenija. Izrađivane su posude od finije keramike, glatkih površina, tanjih stijenki ocakljene i neocakljene, bojane i u boji pečene gline. To su bili razni lonci, ćupovi, vrčevi, bukare za piće, tegle za mlijeko, zdjele, tanjuri, šalice i ostali proizvodi. U Slavoniji lončarska središta bila su u našičkom i đakovačkom kraju, te u Vrbovi kod Nove Gradiške. Najviše se radilo u Feričancima kod Našica, a lončari su svoju robu prodavali u daruvarskom, pakračkom, đakovačkom i valpovačkom kraju, Požeškoj kotlini i u Osijeku, kada je lončarima iz tih područja ponestalo vlastite robe (6). Lončari su sa svojom robom putovali po selima. U obrtničkim radionicama u Cerniku, Pakracu, Požegi, Orahovici izrađivala se roba namijenjena selu, a prodavala se na sajmovima (7).

Do polovice 20. stoljeća mnogo se lončarskih proizvoda upotrebljavalo u seoskim, a i gradskim kućanstvima.

KUHINJSKO POSUĐE

Mjesto gdje se nekada pripremala hrana bilo je središte obiteljskog života. U prošlosti požeškoga kraja kuhalo se na otvorenoj vatri ognjišta smještenog u sredini kuhinje - **kuće** (8). Iznad vatre o lancu - verigama bio je obješen kotao u kojem se kuhalo. Oko ognjišta bili su poredani zemljani lonci. Prvotno posude za kuhanje bilo je zemljano. Lončarsko posuđe koje se koristilo na otvorenom ognjištu, bilo je izrađeno od ilovače pomiješane mljevenim vapnencem (kalcitom) ili pijeskom, kako bi bez pucanja moglo izdržati visoke i nagle promjene temperature. Lončarija koju su izrađivali seljaci - lončari iz Golog Brda i **pokljuke** - peke majstora iz Novog Sela, dokumentira taj dio tradicionalnog života 19. stoljeća kada se hrana kuhala u loncima i pekla ispod peke na otvorenom ognjištu. Trbušasti **lonci** uskog dna postavljani su na ognjište na željezne tronošce - **sadžake**. Zemljani polukupolasti poklopac s jednom ručkom zvanom **kvak** i obručima za zadržavanje žeravice - **pokljuka** ili **cripnja** (sjeveroistočni dio Požeštine) služio je za pečenje peciva i pogača na otvorenom ognjištu (9).

Uz lončarsko posuđe u kuhinji se koristilo i metalno posuđe - kotlovi, lonci, niske posude za pečenje mesa i kolača - **tepsije** i **protvani** (10). Ovo je posuđe bilo izrađeno od bakrenog i željeznog lima. Od lončara obrtnika u gradovima i trgovištima na sajmovima - **vašarima** (Požega, Pleternica) kupovalo se zemljano posuđe izrađivano na nožnom lončarskom kolu (11), namijenjeno također uporabi na otvorenom ognjištu - lonci i pliće posude za kuhanje i pečenje.

Krajem 19. i početkom 20. stoljeća ognjišta u kuhinji počinju zamjenjivati zidani štednjaci - **šporet** od cigle s jednom ili više pećnica - **rejni** i metalnom pločom za kuhanje. Kuhinjsko posuđe sastojalo se od lonaca široka dna, **ranjika** i tava, a među posude za pripremu jela sve više dolazi u upotrebu metalno posuđe od željeza i aluminija industrijske izrade. Od obrtnika lončara na sajmovima kupovali su se zemljani lonci širokog dna za kuhanje, plitke posude za pečenje kolača i mesa - **tepsije**, duguljaste za pečenje živadi, kalupi za pečenje kolača - **kuglofi** i drugi proizvodi. Ova lončarska roba bila je izrađena od crvenkaste pečene gline većinom ocakljena. Od 40-ih godina 20. stoljeća u upotrebu dolaze četvrtasti štednjaci s dužim ili kraćim nogama, najprije crni zvani **koze**, a kasnije bijeli, emajlirani.

STOLNO POSUĐE

Zadružne obitelji u 19. i početkom 20. stoljeća imale su pravilo da za stol sjedaju samo odrasli muškarci, dok su žene posluživale jelo i jele stojeći ili po kutovima u sobi ili s djecom za niskim stolićem **trpeskom** ili **sinijom** (12). Za stolom su svi jeli iz zajedničke zdjele - **zdile**, drvene ili zemljane. Kasnije svaki muškarac jede iz svoga tanjura, a žene "**kašikom** kučaju iz jedne zdjele" (13). Često je drvena žlica - kašika bila jedini jedaći pribor. Koristili su se noževi poput **škljoce**, **federmeseri** koji su inače služili kod različitih poslova. Vilice u siromašnijim obiteljima bile su rijedak inventar. Keramički ili porculanski tanjuri stavljali su se na stol samo za goste, a ostalo vrijeme bili su dekoracija na drvenoj polici - **stelaži**. Obitelj je i dalje jela iz jedne zdjele i pila iz jedne čaše: "I sad najprije stari prikrižio **zdilu** iza molitve, on prvi zagrabi, a zatim redom družina i to bude čorba pa kupus ili salma pa meso pa pače pa pečenka i

"Kuharice bud' čiste, nek ti vrate izvjet blata."

naposlidku kolači u kvas pečeni, dakako i čašica vina redom oko trpeze" (14). Prvom polovicom 20. stoljeća jedaći pribor više nije rijedak inventar zahvaljujući jeftinoj industrijskoj proizvodnji aluminijskih žlica, vilica i noževa. Objeduje se zajednički, svi za jednim stolom: velika zdjela s juhom, tanjuri i jedeći pribor za svaku osobu. Drvene i keramičke zdjele za jelo zamjenjuju limeni tanjuri za svakog člana obitelji, a blagdanima kupovni keramički ili u onih bogatijih porculanski tanjuri koji se nabavljaju u trgovinama u Požegi i većim mjestima, a neki odlaze i do Beča (15). Aluminijsko i željezno posuđe moglo se kupiti na sajmu ili u trgovini.

Voda, vino i rakija pila se iz drvenih čaša, keramičkih šalica i lončića te staklenih čaša. Između dva svjetska rata pije se Kneippova sladna kava ili Franckova cikorija ili Divka iz kupovnih keramičkih ili porculanskih šalica. Nakon Drugog svjetskog rata sve se više širi ispijanje crne kave iz malih šalica.

Za posebne prilike - svadbu, po selu su se prikupljale zdjele, tanjuri, pribor za jelo i stakleni pladnjevi - **ausaci** za kolače jer je trebalo ugostiti veliki broj uzvanika.

Krajem 19. i početkom 20. stoljeća u svatovima se pije iz drvenih ili keramičkih čutura da bi ih kasnije zamijenile staklene boce - **buklije** i **flaše**.

Porculansko i stakleno posuđe tvorničke proizvodnje (16) bilo je malobrojno i upotrebljavalo se za blagdane i goste.

POSUĐE ZA PRIPREMANJE I ČUVANJE NAMIRNICA

Razne su se vrste lončarskog posuđa upotrebljavale i za spremanje i posluživanje hrane i tekućine. Od golobrdске lončarije upotrebljavali su se **ćupovi** u kojima se pravilo **sirće** i **bukare** u kojima se nosilo vino iz podruma na stol. Na sajmovima kupovalo se zemljano posuđe od lončara obrtnika, poput vrčeva za vino i vodu, **tegli** za kiseljenje mlijeka, **lonaca** i **ćupova** za spremanje zimnice i držanje pekmeza i meda, **testija** za vodu, **koršova** ili **košova** za vodu ili ulje, cjedila - **cidila**.

U kuhinji su se upotrebljavali i različiti drveni predmeti poput drvenog posuđa za pripremu kruha: **korita** i **karlice** ili **kopanje** za miješanje tijesta, manje zdjele za dizanje tijesta, lopate s dugom drškom za stavljanje kruha u krušnu peć, zatim

ribeži za zelje, kalupi - **modli** za paprenjake, kutljače i žlice. U drvenim **mužarima** i **stupama** nekoć su se usitnjavali orasi, šećer, mak i razne mirodije. Začini su se držali u drvenim posudicama. Pastiri - **čobani** su izrađivali i koristili drvene čaše - **kepcije** i **soljenke**. Drvene **čuture** za rakiju i vino nosile su se u svatove i na **vašare** - sajmove. U upotrebi je bilo i drveno posuđe od dužica poput **stapice** za izradu maslaca ili **čabra** za držanje masti.

Tikve i **tikvice** uzgajane u vrtovima, sušene i očišćene od sjemena služile su za nošenje vode u polje ili se iz njih pila rakija u svatovima.

U pletenim košaricama - **simplama** od ražene slame dizalo se tijesto, a u košarama pletenim od šiblja - **ježevima** sušili su se i držali orasi.

Prijelazom iz 19. u 20. stoljeće, te iza Prvog svjetskog rata u kućanstvu je sve veća upotreba gotovog industrijskog posuđa od metala, keramike i stakla, koje zamjenjuje tradicijsko posuđe. Danas su ovi predmeti rijetkost, slabo se čuvaju i rijetko upotrebljavaju i to više u funkciji ukrasa.

ETNOGRAFSKE ZBIRKE GRADSKOG MUZEJA POŽEGA

Predmeti koji predstavljaju razne vrste posuda i pribora za hranu i piće, prikupljeni su u Gradski muzej u Požegi od 30-ih godina 20. stoljeća na ovamo.

Čuvaju se u nekoliko zbirki: Zbirka pokućstva i kućnog inventara, Zbirka golobrdске lončarije i novoselskih pokljuka, te Zbirka narodnog rukotvorstva, radinosti i obrta. Najviše je skupljeno predmeta lončarske proizvodnje od kojih znatan dio pripada golobrdskoj lončariji. Predmeti su u kataloškoj obradi predstavljeni kako su uvedeni u inventarnim knjigama. U zapisanim podacima nalaze se i poneki podaci o korištenju posuda i pribora i njihovom podrijetlu. Za neke predmete ne postoje gotovo nikakvi podaci, a za veliki broj keramičkih posuda (osim golobrdskih) nema ništa o njihovom podrijetlu nastanka. Postoji podatak za jednu keramičku čuturu da ju je izradio požeški lončar početkom 19. stoljeća i za jedan lonac da je kupljen od pleterničkog ili kutjevačkog lončara. Nazivi su različiti, dio je u izvornom dijalektalnom obliku, a ostali su

općeniti ili opisni. Posude lončarske proizvodnje različite su, od onih arhaičnih oblika do obrtničkih izvedenih proizvoda. Ovi prvi proizvodi jednostavnih oblika, neocakljeni uglavnom pripadaju golobrdskoj lončariji ručnog kola, iako ih ima nešto rađenih i na nožnom lončarskom kolu. Golobrdske posude često su ukrašene ornamentom urezanih valovnica, ravnih crta i vertikalnih zarezata i ponekad označeni godinom izrade. Keramika oblikovana na nožnom lončarskom kolu, finije je obrade, ocakljena ili neocakljena, obojana i u boji pečene gline. Rijetko je oslikana, uglavnom zdjele te neke bukare i testije, biljnim motivima. Ostali ukrasi na predmetima su izvedeni bojom u obliku mrlja i koncentričnih krugova te urezanih linija.

U zbirci kućnog inventara i pokućstva postoje dvije nejelovite posude čija je uporaba vezana uz otvoreno ognjište (17). Datiraju se u prvu polovicu 19. stoljeća. Radi se o dvije okrugle, plitke posude na tri izvinute noge s ostacima drške koja nedostaje. Na jednoj posudi nedostaju dvije noge. Istovjetne posude, ali nešto većeg promjera, koristile su na području sjeverozapadne Hrvatske i Slavonije (Feričanci i Županja) za pripremu hrane u kućama na otvorenom ognjištu ili na poljima (18).

Vrijeme postanka predmeta zbirci datira od prve polovice 19. stoljeća do 80-ih godina 20. stoljeća. Predmeti su izrađeni od raznovrsnog materijala: slame, šiblja, drveta, keramike, metala, stakla. Od keramike najbrojnije su golobrdske posude uskog dna i trbušastog tijela: **ćupovi** za ocat i **lonci** za kuhanje na otvorenom ognjištu, koji su se u prvoj polovici 20. stoljeća koristili i za spremanje zrnate hrane. Posude zaobljenog tijela s cilindričnim vratom zadebljanim na vrhu, ocakljene iznutra, smeđe boje izvana - **tegle** za kiseljenje mlijeka. Razni **ćupovi**, (19) glazirani ili bojani izvana, trbušastih tijela, užeg dna i šireg otvora s dvjema ručkama za kiseljenje paprike, krastavaca, držanje pekmeza i slično. Zemljani lonci, uskog dna i trbušastog tijela s jednom ručkom ili lonci i lončići širokog dna s ručkom, glazirani i neglazirani. Trbušaste posude uska grla, s rupicom za pijenje na ručki - **testije** u kojima se držala i nosila voda u polje. Zemljane okrugle zdjele, uglavnom glazirane žutom bojom izvana i iznutra, za posluživanje juhe ili gustog jela - **pače** (hladetina) iz kojih se jelo. Bukare za vodu ili vino, rađene na ručnom i nožnom lončarskom kolu, pocrnjene

čadom ili glazirane u boji. Cilindrični keramički kalupi za pečenje kolača zvanog **kuglof** najčešće ocakljeni u zeleno - smeđoj boji s valovitim profiliranim oplošjem. Od drvenih posuda tu su **soljenke** za stol u obliku čašica, izdubene u obliku malih zdjelica s poklopcima ili oblikovane od govdega roga s drvenim dnom, nošene u polje ili kao dodatak opremi pastira. Drvene pastirske čaše za vodu - **kepčije** izdubene, s prorezanom drškom, ukrašene ili neukrašene. Ukrasi su geometrijski i biljni izvedeni rezbarjenjem. Drvene tokarene **čuture**, manjih i većih dimenzija za nošenje i ispijanje rakije ili vina. **Kopanje** i **karlice** - drvene posude za miješanje tijesta, i zdjele raznih veličina za posluživanje hrane na stol. Drveni kalupi - **modli** za izradu paprenjaka izrađeni tehnikom duboreza s raznim motivima.

Od šiblja su pletene spremnice - **ježevi** za držanje oraha, a od ražene slame su spiralnom tehnikom izrađene posude za dizanje tijesta - **simple**.

Od metalnih predmeta u zbirci pokućstva i kućnog inventara nalaze se željezne **verige** (lanac) i kotlić za kuhanje nad otvorenim ognjištem. Potom razni industrijski metalni proizvodi poput tanjura i pribora za jelo. Nekoliko predmeta od keramike, porculana i stakla tvorničke proizvodnje - tanjuri, šalice, čaše.

Ovi raznovrsni predmeti za držanje, čuvanje, prenošenje, pripremu i konzumiranje namirnica, od raznih materijala bili su nekada dio svakidašnjeg života Požeštine. Zbog propadljivosti materijala (predmeti od drveta i slame) od kojeg su izrađeni i oštećenja od česte uporabe, te uporabom novih materijala i promjenom samoga načina života, većina ih je nestala iz svakodnevnog upotrebe. Dio je njih sabiranjem kroz poklone i otkupe za zbirke Muzeja ostao do danas sačuvan.

Dubravka Matoković, prof.

"Kuharice hval' tati, nek ti smak izjed' mlatar"

BILJEŠKE:

1. **N. Gjetvaj**, Drvo u tradicijskoj obradi, katalog izložbe, Etnografski muzej Zagreb, 1974., Z. Antoš, Predmeti od drva u seoskim kućama, A. Muraj, Privređivanje: poljodjelstvo i rukotvorstvo, Obradba drva i sličnih materijala u: "Hrvatska tradicijska kultura na razmeđu svjetova i epoha", Zagreb, 2001., str. 85-91, str. 146-153
2. **K. Mrgić**, Pletarstvo i košaraštvo, katalog izložbe, Gradski muzej Sisak, 2000., str. 5, A. Muraj, Privređivanje: poljodjelstvo i rukotvorstvo, Obradba drva i sličnih materijala u: "Hrvatska tradicijska kultura na razmeđu svjetova i epoha", Zagreb, 2001., str. 149
3. **Marijana Gušić**, Slavonija u "Tumač izložene građe", Etnografski muzej Zagreb, 1955., str. 62-63
4. **A. Muraj**, Privređivanje: poljodjelstvo i rukotvorstvo, Obradba drva i sličnih materijala u: "Hrvatska tradicijska kultura na razmeđu svjetova i epoha", Zagreb, 2001., str. 150
5. **K. Mrgić**, Lončarstvo - lončarski predmeti Etnografske zbirke Gradskog muzeja Sisak, katalog izložbe, Gradski muzej Sisak, 1999., A. Muraj, Privređivanje: poljodjelstvo i rukotvorstvo, Lončarstvo u: "Hrvatska tradicijska kultura na razmeđu svjetova i epoha", Zagreb, 2001., str. 159-164, Enciklopedija hrvatske umjetnosti 1, Keramika, Leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, 1995., str. 421-422
6. **I. Jurković**, Lončarstvo Srednje Slavonije, katalog izložbe, Našice, 1978., A. Muraj, Privređivanje: poljodjelstvo i rukotvorstvo, Lončarstvo u: "Hrvatska tradicijska kultura na razmeđu svjetova i epoha", Zagreb 2001., str. 159-164
7. **A. Muraj**, isto, F. Potreblica, Obrt u gradu Požegi i Požeškoj kotlini, Požega, 2002.
8. U 19. stoljeću kuhinja nije imala stropa i nad njom je bio tavan. Iz nje je vodio dimnjak koji se prema gore sužavao u obliku piramide - odžak u kojem se na motkama sušilo meso. Kuhalo se nad ognjištem gdje je uvijek moralo biti vatre. Kupus i meso pržilo se u bakrenim tavama. Krušna peč stajala je s vanjske strane ili je bila unutar kuhinje. (I. T. Franić, Etnografske zabilješke iz sreza Slavonsko Požeškog, "Vjesnik Etnografskog muzeja u Zagrebu", knjiga druga, svezak 3 i 4, Zagreb, 1936., str. 113-114)
9. Poklopac je trebalo dobro ugrijati na vatri pa njime poklopiti tijesto, a zatim se još čitav pokrio žeravicom i pepelom da bi se ono što se pod njim peče ravnomjerno i dobro ispeklo.
10. Božićna pogača i gibanica sa "špicama" od bundeva misirača pekle su se pod crpnom ili pokljukom u bakrenim okruglim tepsijama (I. Čakalić, Božićni običaji, rkp 51). Protvan dolazi od njemačke riječi Brotwanne. Neki ga razlikuju od tepsije kao plitku posudu za pečenje pravokutnog oblika, a tepsiju kao posudu okruglog oblika. Drugi smatraju da je tepsija i protvan ista vrsta niske posude za pečenje bez obzira kojeg oblika.
11. **Z. Lechner**, Seljačko lončarstvo u: "Požega 1227-1977", Požega 1977., str. 309-313, F. Potreblica, Obrt u gradu Požegi i Požeškoj kotlini, Požega, 2002.
12. **M. Žebčević Matić**, "Ako žena neće presti, gola će se tepsti", mjesto i uloga žene u tradicijskoj kulturi požeškog kraja, katalog izložbe, Gradski muzej Požega, 2008., str. 9-11, I. T. Franić, Etnografske zabilješke iz sreza Slavonsko Požeškog, "Vjesnik Etnografskog muzeja u Zagrebu", Knjiga Druga, svezak 3 i 4, Zagreb, 1936., str. 108
13. **Terenske bilješke 2008. i 2009.**; I. T. Franić, Etnografske zabilješke iz sreza Slavonsko Požeškog, "Vjesnik Etnografskog muzeja u Zagrebu", Knjiga Druga, svezak 3 i 4, Zagreb, 1936., str. 108
14. **I. Čakalić**, Božićni običaji u: Ivo Čakalić seljak iz Doljanovaca, prijepis Đure Kuntarića, rk 49
15. **Terenske bilješke 2009.**
16. Posude tvorničke proizvodnje kupovao se u trgovinama u većim mjestima poput Pleternice. Najveći izbor je bio u Požegi gdje je osim trgovina bila i staklana s porculanskim, keramičkim i staklenim posudem.
17. Darovani su muzeju 1968. godine, a pronađeni prilikom rušenja jednog dijela kuće u Babukićevoj ulici u Požegi prema usmenom kazivanju u ostacima kuće koja je stradala u požaru 1854. godine.
18. Keramika iz muzeja sjeverozapadne hrvatske, katalog izložbe, Gradski muzej Varaždin, Varaždin, 1980.; L. Kašpar, Lončarstvo varaždinske okolice, katalog izložbe, Gradski muzej Varaždin, 1978.; D. Cvetan, Tradicijski lončarski centri u plešivičkom prigorju, katalog izložbe, Zavičajni muzej Jastrebarsko, 1985.; K. Mrgić, Lončarstvo - lončarski predmeti Etnografske zbirke Gradskog muzeja Sisak, katalog izložbe, Gradski muzej u Sisku, Sisak, 1999., Z. Lechner, Lončarstvo u Feričancima, "Osječki zbornik", br. IX - X, Osijek, 1965., str. 227 - 447; J. Juzbašić, Vodič kroz stalni postav, Zavičajni muzej "Stjepan Gruber" - Županja, Etnološki odjel, katalog stalnog postava, Županja, 2004.
19. Dio istovrsnih posuda zapisano je pod nazivom lonac

POPIS LITERATURE:

1. **Z. Antoš**, Predmeti od drva u seoskim kućama u: "Hrvatska tradicijska kultura na razmeđu svjetova i epoha", Zagreb, 2001., str. 85-91
2. **D. Cvetan**, Tradicijski lončarski centri u plešivičkom prigorju, katalog izložbe, Zavičajni muzej Jastrebarsko, 1985.
3. **Enciklopedija hrvatske umjetnosti I**, Keramika, Leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, 1995., str. 421-422
4. **I. T. Franić**, Etnografske zabilješke iz sreza SlavonkoPožeškog, "Vjesnik Etnografskog muzeja u Zagrebu", knjiga druga, svezak 3 i 4, Zagreb, 1936., str. 105-140
5. **N. Gjetvaj**, Drvo u tradicijskoj obradi, katalog izložbe, Etnografski muzej Zagreb, 1974.
6. **Marijana Gušić**, Slavonija u "Tumač izložene građe", Etnografski muzej Zagreb, 1955.,
7. **Hrvatski enciklopedijski rječnik**, 9, Jutarnji list i Novi Liber, Zagreb, 2004
8. **L. Ilić Oriovčanin**, Narodni slavonski običaji, Zagreb, 1997, pretisak iz 1846.
9. **J. Juzbašić**, Vodič kroz stalni postav, Zavičajni muzej "Stjepan Gruber" - Županja, Etnološki odjel, katalog stalnog postava, Županja, 2004.
10. **L. Kašpar**, Lončarstvo varaždinske okolice, katalog izložbe, Gradski muzej Varaždin, 1978.
11. **Keramika iz muzeja sjeverozapadne hrvatske**, katalog izložbe, Gradski muzej Varaždin, 1980.
12. **V. Klikić**, Drvo u tradicijskoj kulturi požeškog kraja, katalog izložbe, Muzej Požeške kotline, Slavonska Požega, 1980.
13. **Z. Lechner**, Lončarstvo u Feričancima, "Osječki zbornik", br. IX - X, Osijek, 1965., str. 227 - 447
14. **Z. Lechner**, Seljačko lončarstvo u: "Požega 1227-1977", Požega, 1977., str. 309-313
15. **Lončarstvo Srednje Slavonije**, katalog izložbe, Našice, 1978.
16. **K. Mrgić**, Lončarstvo - lončarski predmeti Etnografske zbirke Gradskog muzeja Sisak, katalog izložbe, Gradski muzej Sisak, 1999.
17. **K. Mrgić**, Pletarstvo i košaraštvo, katalog izložbe, Gradski muzej Sisak, 2000.
18. **A. Muraj**, Ognjište i dom u: "Hrvatska tradicijska kultura na razmeđu svjetova i epoha", Zagreb, 2001., str. 37-73
19. **A. Muraj**, Privređivanje: poljodjelstvo i rukotvorstvo, Lončarstvo u: "Hrvatska tradicijska kultura na razmeđu svjetova i epoha", Zagreb, 2001., str. 159-164
20. **A. Muraj**, Privređivanje: poljodjelstvo i rukotvorstvo, Obradba drva i sličnih materijala u: "Hrvatska tradicijska kultura na razmeđu svjetova i epoha", Zagreb, 2001., str. 146-153
21. **F. Potreblica**, Obrt u gradu Požegi i Požeškoj kotlini, Požega, 2002.
22. **M. Randić**, Hrvatska regionalna kuhinja u: "Svijet hrane u Hrvatskoj", katalog izložbe, Etnografski muzej Zagreb, Zagreb, 2006., str. 24-79
23. **M. Randić Barlek**, Lončari i njihovi proizvodi u: "Hrvatska tradicijska kultura na razmeđu svjetova i epoha", Zagreb, 2001., str. 189-195
24. **N. Rittig-Beljak**, Umjeće kuhanja u baroku, u: "Svijet hrane u Hrvatskoj", katalog izložbe, Etnografski muzej Zagreb, Zagreb, 2006., str. 79-91
25. **D. Šuvak**, Prozor na trijemu, tradicijsko graditeljstvo i stanovanje slatinskoga kraja, Zavičajni muzej Slatina, Virovitica, 2005.
26. **Z. Toldi**, Narodno posuđe, katalog izložbe, Muzej Brodskog Posavlja, Slavonski Brod, 1981.
27. **M. Žebčević Matić**, "Ako žena neće presti, gola će se tepsti", mjesto i uloga žene u tradicijskoj kulturi požeškog kraja, katalog izložbe, Gradski muzej Požega, 2008.

IZVORI:

1. **I. Čakalić**, Božićni običaji, rk 51
2. **I. Čakalić**, Božićni običaji u: "Ivo Čakalić seljak iz Do-ljanovača", prijepis Đure Kuntarića, rk 49
3. **I. Čakalić**, Svatovski običaji u požeškom kraju, rk 52
4. **Terenske bilješke** 2007., 2008., 2009.

"Kuharice budu čiste, neč ti suđe usjek blata"

Tikvica

Sloboština, sredina 19. st.
dubenje, plod tikve - *lagenaria vulgaris*
cjelina: v=30 cm, o=70 cm
Inv. broj: 12.595
darovano, Mato Terzić, 23. 6. 1930.

Jež

Podgorje, početak 20. st.
pletenje, ljeskovo pruće
cjelina: v=25 cm, š=46 cm, duž=25 cm
Inv. broj: E 593
darovano, Dragica Pejanović, 24. 4. 1980.

Jež

Doljanci, 20. st.
pletenje, vrbovo pruće; drvo
cjelina: v=12,5 cm, š=28 cm, duž=11 cm
Inv. broj: E 537
darovano, Linard Dorić, 4. 3. 1980

Tikvica - šarana

Karla Kovačević
Kaptol, 1. pol. 20. st.
urezivanje, bojanje, tikva
cjelina: v=21 cm, o=41 cm
Inv. broj: E 218
darovano, Dragutin Posavec, 7. 6. 1933.

Jež

Podgorje, početak 20. st.
pletenje, ljeskovo pruće
cjelina: v=35 cm, š=66 cm, duž=66 cm
Inv. broj: E 592
darovano, Dragica Pejanović, 24. 4. 1980.

Simpla

Ugarci, 1. pol. 20. st.
pletenje, slama
cjelina: v=12,1 cm, pr=25,5 cm
Inv. broj: 12.518
darovano, Blaženka Rakić, 12. 5. 2008.

Simpla

Ugarci, 1. pol. 20. st.
pletenje, slama
cjelina: v=14,9 cm, pr=28 cm
Inv. broj: 12.521
darovano, Blaženka Rakić, 12. 5. 2008.

Simpla

Daruvar, 1980.
pletenje, ražena slama
cjelina: v=49 cm, pr=32 cm
Inv. broj: E 670
otkup, Stjepan Alter, 5. 6. 1980.

Lopatica za brašno

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
dubenje, drvo
cjelina: š=22 cm, duž=46 cm
Inv. broj: 10.816
darovano, Anka i Drago Freundlich, 7. 11. 1995.

Simpla

Daruvar, 1980.
pletenje, ražena slama
cjelina: v=13,5 cm, pr=30 cm
Inv. broj: E 669
otkup, Stjepan Alter, 5. 6. 1980.

Lopatica za brašno

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
dubenje, drvo
cjelina: š=9 cm, duž=31,5 cm
Inv. broj: 10.815
darovano, Anka i Drago Freundlich, 7. 11. 1995.

Lopata za vađenje kruha

Imrijevci, prva pol. 20. st.
rezanje, hoblanje; drvo
cjelina: š=33 cm; duž=144,5 cm
Inv. broj: 12.509
darovano, Stjepan Jakobović, 24. 4. 2008.

"Kuharica budi čista, nek ti nuda uspeh blizu"

**Modla za paprenjake
- kalup za kolače**

Đuro Miličić
Ruševac, 1. pol. 20. st.
duborez, drvo
cjelina: v=5 cm, š=5,5 cm, duž=28,3 cm
Inv. broj: 12.611
darovano, Đuro Miličić, 1979.

**Modla za paprenjake
- kalup za kolače**

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
duborez, drvo
cjelina: v=1,8 cm, dužina=22,5 cm, š=4 cm
Inv. broj: E 192
darovano, Milan barun Turković, 20. 11. 1930.

Stapica za putar

Bešinci, 20. st.
rezanje, drvo; savijanje, metal
cjelina: v=64 cm, o=52 cm, pr=12 cm
Inv. broj: E 416
darovano, Roza Pandžić, 20. 8. 1975.

**Modla za paprenjake
- kalup za kolače**

požeški kraj, 1. pol. 20. st. (?)
duborez, drvo
cjelina: v=1,3 cm, dužina=17 cm, š=4 cm
Inv. broj: E 501

Badanj

Komarovci/Vetovo, početak 20. st.
rezanje, tesanje, drvo; savijanje, željezo
cjelina: v=53 cm, o=143 cm, pr=41 cm
Inv. broj: 12.607
darovano, Sofija Klarić, 7. 4. 2009.

Stupa za putar

Kujnik, 1. pol. 20. st.
tesanje, drvo; savijanje, metal
cjelina: v=71 cm, o=20 cm
Inv. broj: E 995
darovano, Branko Mitrović

Kalup za maslac

Ugarci, 1. pol. 20. st.
 rezanje, hoblanje, drvo
 cjelina: v=3,3 cm, š=9,1 cm, duž=25 cm
 Inv. broj: 11.476
 darovano, Blaženka Rakić, 12. 5. 2008.

Stupa za tucanje paprike

požeški kraj, 20. st.
 dubenje, drvo
 cjelina: v=32 cm, o=59,5 cm, pr=9,5 cm
 Inv. broj: 12.565

Soljenka

Golobrdci, 1. pol. 20. st.
 tokarenje, drvo
 cjelina: v=6,4 cm, pr=6,4 cm
 Inv. broj: 10.846
 darovano, Lidija Španiček, 15. 6. 2000.

Stupa za tucanje paprike

požeški kraj, 20. st.
 dubenje, drvo
 cjelina: v=34 cm, o=64 cm, pr=17 cm
 Inv. broj: 12.567

Stupica - avan

Pavlovci, 20. st.
 tokarenje, drvo
 cjelina: v=18,5 cm, pr=9,5 cm
 Inv. broj: E 401
 darovano, Marko Pavičić, 16. 10. 1979.

Soljenka

požeški kraj, 1. pol. 20. st.
 tokarenje, drvo
 cjelina: v=9 cm, pr=7 cm
 Inv. broj: E 204

"Kuharice sule čista, nek ti sule, izvjele blata"

Soljenka

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
 rezbarenje, drvo
 cjelina: v=12 cm, pr=8 cm
 Inv. broj: E 194
 darovano, Milan barun Turković, 20. 9. 1930.

Pastirska soljenka

Vetovo, 20. st.
 rezanje, dubenje, drvo
 cjelina: v=3,5 cm, pr=6 cm
 Inv. broj: E 580
 darovano, Milica Đebić, 11. 3. 1980.

Drvena kuhinjska polica za mirodije

Vetovo, 20. st.
 tokarenje, drvo
 cjelina: v=22,5 cm, š=7,5 cm, duž=27 cm
 Inv. broj: E 716
 kupljeno, Kata Zubović, 18. 9. 1980.

Pastirska soljenka

Doljanci, 20. st.
 dubenje, drvo
 cjelina: v=3 cm, pr=5,5 cm
 Inv. broj: E 526
 darovano, Mato Lovrić, 3. 3. 1980.

Pastirska soljenka

Jaroslav Zima
 Kaptol, 1. pol. 20. st.
 rezanje, rog, drvo
 cjelina: v=3,5 cm, pr=6 cm
 Inv. broj: 12.604
 darovano, Zora Zima, 3. 5. 1932.

Pastirska čša - kepčija

Nikola Zvekić
 Velika, 1966.
 dubenje, rezanje, drvo
 cjelina: v=11 cm, š=14,5 cm
 Inv. broj: E 709
 darovano, Mato Zvekić, 17. 9. 1980.

"Kuharice budu čiste, nek se suđe isprati čistom."

Pastirska čaša - kepcija

Draganlug, 1940.
dubenje, rezbarenje, drvo
cjelina: v=8 cm, š=12 cm
Inv. broj: E 210
darovano, Mato Antunović, 1962.

Pastirska čaša - kepcija

Biškupci, 19. st.
dubenje, rezbarenje, drvo
cjelina: v=9 cm, š=12,5 cm
Inv. broj: E 25
darovano, Slavica Klinčić, 9. 6. 1931.

Pastirska čaša - kepcija

Pleternica, početak 19. st.
dubenje, rezbarenje, drvo
cjelina: v=7,5 cm, š=14 cm
Inv. broj: E 23
darovano, učitelj Matija Pezerović, 22. 9. 1932.

Pastirska čaša - kepcija

Djedina Rijeka, 1917.
dubenje, rezbarenje, drvo
cjelina: v=6,7 cm, š=8 cm
Inv. broj: E 196
darovano, Josip Buturac, 21. 12. 1933.

Pastirska čaša - kepcija

Kaptol, 19. st.
dubenje, rezbarenje, drvo
cjelina: v=6,8 cm, š=10,2 cm
Inv. broj: E 24
darovano, Kata Lukačević, 3. 5. 1932.

Pastirska čaša - kepcija

Velika, 1. pol. 20. st.
dubenje, rezbarenje, drvo; koža
cjelina: v=9 cm, š=15 cm
Inv. broj: E 21
darovano, Ivan Brnjak (Brnjaković), 1954.

"Kuharica hval' ti, nek ti sudu uzijek blava."

Pastirska čaša - kepcija

Češljakovci, 1826.
dubenje, rezbarenje, drvo
cjelina: v=8,5 cm, š=9,5 cm
Inv. broj: E 20
darovano, Marija Ivančić, 12. 5. 1931.

Čaša na nozi

Savo Bunčić
Vučjak Kamenski, 1. pol. 20. st.
tokarenje, dubenje, šljivovo drvo
cjelina: pr=6,5 cm, v=13 cm
Inv. broj: E 175
darovano, Savo Bunčić, 1963.

Čaturica

Djedina Rijeka, kraj 19. st.
tokarenje, drvo
cjelina: v=18 cm, pr=13,5 cm
Inv. broj: E 188
darovano, Josip Buturac, 1930-tih

Čaša na nozi

Savo Bunčić
Vučjak Kamenski, 1. pol. 20. st.
tokarenje, dubenje, šljivovo drvo
cjelina: v=17 cm, pr=6,3 cm
Inv. broj: E 176
darovano, Savo Bunčić, 1963.

Čaturica

Golo Brdo, kraj 19. st.
tokarenje, rezbarenje, drvo
cjelina: v=18,5 cm, pr=14,5 cm
Inv. broj: E 187
darovano, Agica Kovačević, 12. 5. 1931.

Čaturica

Stražeman, 19. st.
tokarenje, drvo; iskucavanje, koža
cjelina: v=24 cm, š=17 cm
Inv. broj: E 191
darovano, Slava Klinčić, 9. 6. 1931.

"Kuharice budi čista, nek ti sudu crjepak blista."

Čuturica

Ivan Augustinović
Komarovci, 1850.
tokarenje, rezbarenje, drvo
cjelina: v=16 cm, š=10 cm
Inv. broj: E 193
darovano, Marija Augustinović, 3. 5. 1932.

Čutura

Biškupci, početak 19. st.
tokarenje, drvo
cjelina: v=27 cm, š=22 cm
Inv. broj: 12.605
darovano, Teodor Vojvodić, 9. 6. 1931.

Zdjelica

Bešinci, 20. st.
rezanje, tokarenje, drvo
cjelina: v=6,3 cm pr=23 cm, dužina=7,3 cm
Inv. broj: E 418
darovano, Kata Pranković, 20. 8. 1975.

Čuturica

Podgorje, kraj 19. st.
tokarenje, drvo
cjelina: v=23 cm, š=17 cm, d=6 cm
Inv. broj: E 594
darovano, Dragica Pejanović, 24. 4. 1980.

Zdjela

Smoljanovci, 1. pol. 20. st.
rezanje, drvo
cjelina: v=12,5 cm, š=35,5 cm
Inv. broj: E 586
darovano, Draga Puač, 11. 3. 1980.

Zdjelica

Gornji Emovci, 1. pol. 20. st.
tokarenje, drvo
cjelina: v=20 cm, š=7 cm
Inv. broj: E 411
darovano, Kata Pranković, 20. 8. 1975.

"Kuharice budu čiste, nek ti suđe izvještava"

Zdjelica

Golo Brdo, 1940.
tokarenje, dubenje, drvo
cjelina: v=6,1 cm, š=14 cm
Inv. broj: E 285
darovano, Sofija Gril, 1978.

Kašika

Josip Fodor
Trenkovo, oko 1975.
rezanje, dubenje, drvo
cjelina: duž=20 cm, š=4 cm
Inv. broj: E 711
kupljeno, Josip Fodor, 17. 9. 1980.

Karlica

Bešinci, 20. st.
dubenje, drvo
cjelina: v=12,5 cm, š=35 cm, duž=30,5 cm
Inv. broj: E 602
darovano, Mato Pavić, 24. 4. 1980.

Kašika

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
dubenje, drvo
cjelina: duž=25 cm, š=5 cm
Inv. broj: 10.817
darovano, Anka i Drago Freundlich, 7. 11. 1995.

Kopanja

Golo Brdo, 20. st.
dubenje, drvo
cjelina: duž=570 cm, š=28,5 cm
Inv. broj: E 357
darovano, Stjepan Matijašević, 25. 4. 1978.

Šeflenka

Trenkovo, kraj 19., poč. 20. st.
dubenje, drvo
cjelina: duž=30 cm, š=7 cm
Inv. broj: 12.614
darovano, Mirna Markanović, 16. 12. 2008.

"Kuharice suval čista, nek ti suče izvješt blista."

Kuhača

Trenkovo, kraj 19., poč 20. st.
rezanje, drvo
cjelina: duž=38,4 cm, š=7,9 cm
Inv. broj: 12.615
darovano, Mirna Markanović, 16. 12. 2008.

Mlinčić za začine

Bešinci, 20. st.
obrtnički rad, drvo, metal
cjelina: v=18 cm, š=12 cm
Inv. broj: E 413
darovano, Anđa Zebe, 20. 8. 1975.

Ribež

Požega, 1. pol. 20. st.
drvo; metal
cjelina: š=12,7 cm; duž=50,4 cm
Inv. broj: 12.537
darovano, Ljiljana Klarić, 6. 8. 2008.

Kuhača za pekmez

Trenkovo, 1. pol. 20. st.
rezanje, drvo
cjelina: v=95 cm, duž=43, š=5,5
Inv. broj: 12.616
darovano, Mirna Markanović, 16. 12. 2008.

Sito

Daruvar, 1980.
motanje, drvo; natezanje, žica
cjelina: v=24 cm, pr=24 cm
Inv. broj: E 672
otkup, Stjepan Alter, 6. 6. 1980.

Top za nadijevanje kobasica

Trenkovo, 20. st.
savijanje i zakivanje, lim; tokarenje, drvo
cjelina: o=29 cm, pr=9 cm, duž=50 cm
Inv. broj: 12.612
otkup, Ljudevit Mišić, 31. 12. 2008.

"Kuharice budu čista, nek ti sudac usjek lista"

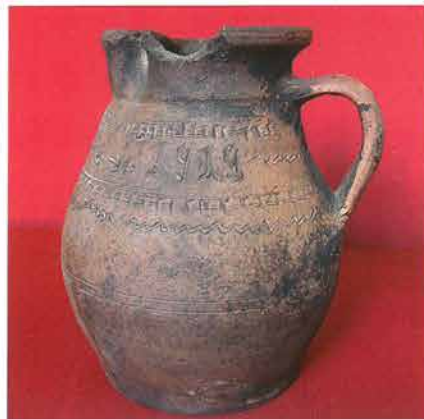
Sadžak

Imrijevcí, 1. pol. 20. st.
kovanje, željezo
cjelina: v=8 cm, š=19 cm, duž=25,5 cm
Inv. broj: 11.494
darovano, Mato Barić, 24. 4. 2008.

Verige

Jaguplije, 20. st.
kovanje, željezo
cjelina: duljina=136 cm
Inv. broj: E 598
otkup, Jula Matoković, 24. 4. 1980.

Bukara

Golo Brdo, 1919.
ručno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=20 cm, o=52 cm, pr=7 cm
Inv. broj: E 259
otkup, Ana Tomić, 1978.

Dronac - kotlić

Venje, poč. 20. st.
lijevanje, metal
cjelina: v=13 cm, š=29 cm
Inv. broj: E 615
darovano, Dane Vukelić, 13. 5. 1950.

Pokljuka

Novo Selo, 1. pol. 20. st.
kalup, keramika
cjelina: v=15 cm pr=44 cm, de=1,8 cm
Inv. broj: E 352

Bukara

Golo Brdo, 1. pol. 20. st.
ručno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=20,5 cm, o=55 cm
Inv. broj: E 310

Čup

Podgorje, poč. 20. st.
ručno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=33 cm, š=34 cm
Inv. broj: E 613
darovano, Ivan Ivčetić, 13. 5. 1980.

Čup

Stražeman, 19. st.
ručno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=39 cm, o=112 cm
Inv. broj: E 551
darovano, Mato Đarić, 4. 3. 1980.

Čup

Golo Brdo, 1887.
ručno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=40 cm, o=106 cm, pr=11 cm
Inv. broj: E 311

Čup - lonac

Golo Brdo, 1. pol. 20. st.
ručno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=34 cm, o=40 cm
Inv. broj: E 608
darovano, Ivan Ivčetić, 12. 5. 1980.

Čup

Golo Brdo, 1. pol. 20. st.
ručno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=28 cm, o=88 cm, pr=13,5 cm
Inv. broj: E 349

Čup

Podgorje, kraj 19. st.
keramika
cjelina: de=1,3 cm, v=32 cm, o=90 cm
otvor: pr=10,5 cm
Inv. broj: E 263
darovano, Marija Lukačević, 1977.

"Kuharice budu čista, nek ti suđe ucrjeko blista."

Lonac s ručkom

Golo Brdo, 20. st.
ručno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=31,5 cm, o=93 cm, pr=22 cm
Inv. broj: E 308

Lonac

Golo Brdo, kraj 19. st.-početak 20. st.
ručno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=34 cm, o=102 cm, pr=20 cm
Inv. broj: E 272
otkup, Anica Ivić, 1977.

Kalup za kuglof

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
keramika; ocakljivanje
cjelina: v=13 cm, pr=26 cm
Inv. broj: 10.821
darovano, Anka i Drago Freundlich, 7. 11.
1995.

Lonac s ručkom

Golo Brdo, 20. st.
ručno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=14,5 cm, o=80 cm, pr=19 cm
Inv. broj: E 288
otkup, Kata Paprić, 1977.

Kalup za kuglof

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=13 cm, pr=20 cm
Inv. broj: 10.820
darovano, Anka i Drago Freundlich, 7. 11.
1995.

Kalup za kuglof

Ugarci, 1. pol. 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=12,4 cm, pr=24 cm
Inv. broj: 11.478
darovano, Blaženka Rakić, 12. 5. 2008.

Kalup za kuglof

Dolac, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=10 cm, pr=22 cm
Inv. broj: 12.613
darovano, Jula Plešić, 2001.

Lonac

Golo Brdo, početak 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljiva-
nje, boja, caklina
cjelina: v=16 cm, o=44 cm, pr=12 cm
Inv. broj: E 266
darovano, Kata Pranković, 1975.

Čup za kiseljenje paprike

Požega, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=35,6 cm, o=93 cm, pr=12,5 cm
Inv. broj: 11.473
darovano, Ruža Kiš, 7. 5. 2008.

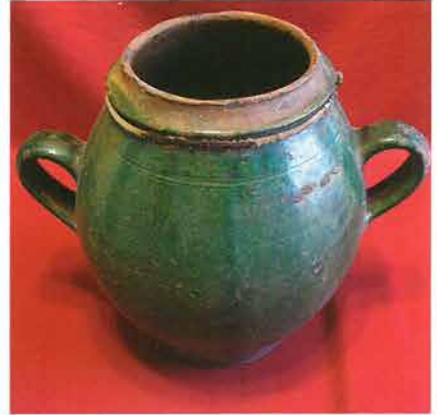
Lonac

Golo Brdo, 1. pol. 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
smede-zelena caklina
cjelina: v=13 cm, o=46 cm, pr=12 cm
Inv. broj: E 276
darovano, Kata Pranković, 1975.

Lonac s dvije ručke

požeški kraj, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=33 cm, o=94,5 cm, pr=15,5 cm,
Inv. broj: 12.563

Lonac s dvije ručke

Doljanovci, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=27 cm, o=75 cm, pr=14 cm,
Inv. broj: E 290
otkup, Anka Čatić, 1977.

"Kuharice sule čista, nek se suđe vrpjok blista"

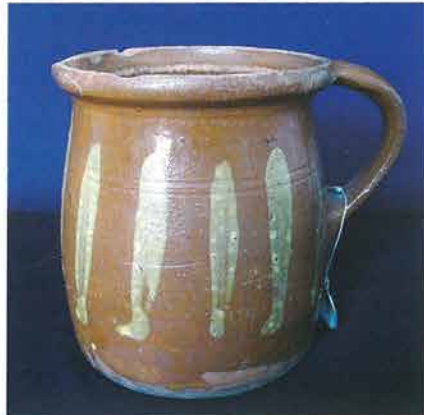
Lonac

Bešinci 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=28 cm, o=80 cm, pr=13 cm
Inv. broj: E 302
otkup, Roza Pavić, 1975.

Lonac

Doljanci, između svj. dva rata
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=24 cm, o=69 cm, pr=16 cm
Inv. broj: E 533
darovano, Mato Lovrić, 4. 3. 1980.

Lončić

Radovanci, 19. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=10,5 cm, pr=12 cm
Inv. broj: E 511
darovano, Marija i Dragica Solić, 1980.

Ćup

Kutjevo, 1. pol 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljeno
cjelina: v=25 cm, pr=12,5 cm
Inv. broj: 10.819
darovano, Anka i Drago Freundlich, 7. 11.
1995.

Ćup

Kunovci, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=30 cm, pr=20 cm
Inv. broj: E 893
otkup, Ana Sokoč, 30. 8. 1982.

Stapica

Jaguplije, poč. 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=30 cm, o=57 cm, pr=16,4 cm
Inv. broj: 12.597
darovano, Ana Mijatović, 22. 2. 2009.

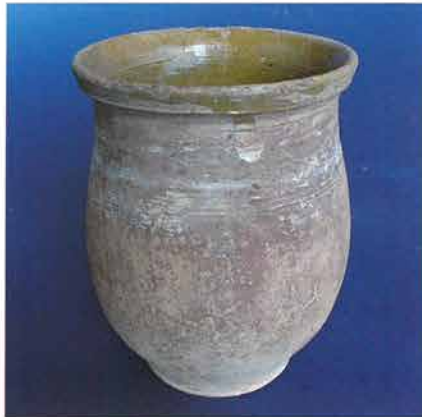
"Kuharice bad žista, nek ti više vrpjok mlata"

Lončić

Dolac, 1. pol. 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=9,9 cm, o=32,6 cm, pr=6,5 cm
Inv. broj: 11.402
darovano, Ivan Seifert, 31. 3. 2008.

Tegla - posuda za mlijeko

Dolac, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=12,5 cm, o=32,5 cm, pr=8,4 cm
Inv. broj: 11.401
darovano, Ivan Seifert, 31. 3. 2008.

Tegla - posuda za mlijeko

Požega, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=19,5 cm, o=40,4 cm, pr=7,5 cm
Inv. broj: 11.459
darovano, Ruža Kiš, 7. 5. 2008.

Tegla s ručkom - posuda za mlijeko

Golo Brdo, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=18 cm, o=41 cm
Inv. broj: E 327
darovano, Andrija Kovačević, 1977.

Lonac - posuda za mlijeko

Ugarci, sredina 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=22,7 cm, pr=8 cm
Inv. broj: 11.465
darovano, Blaženka Rakić, 12. 5. 2008.

Lonac s ručkom

Bešinci, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=21 cm, o=65 cm, pr=17 cm
Inv. broj: E 296
darovano, Kata Pranković, 1975.

"Kuharice budu čiste, nek ti sudu izvijek čistota"

Lonac s ručkom

Gradac, početak 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=29 cm, o=80 cm, pr=69 cm
Inv. broj: E 337
darovano, Pero Čakalić, 1963.

Testija

Stražeman, oko 1940.
nožno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=76 cm, š=28 cm
Inv. broj: E 546
darovano, Mato Đarić, 4. 3. 1980.

Košov - posuda za ulje

Sovski Dol, 1 .pol. 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=31 cm, o= 68,5 cm
Inv. br. 11.417
darovano, Ivo Poljaković, 24. 4. 2008.

Testija

Podgorje, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=25 cm, š=18 cm
Inv. broj: E 595
darovano, Dragica Pejanović, 24. 4. 1980.

Testija - štucna

požeški kraj, 1. pol. 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=33 cm, o=66 cm
Inv. broj: E 322

Čaturica

Požega, početak 19. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=20 cm, o=43 cm, pr=1,6 cm
Inv. broj: E 339
darovano, Mato Kovačić, 20. 9. 1930.

Čutura

Seoci, 19. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje; ukucavanje, koža
cjelina: v=34 cm, š=33 cm
remen: duž=160 cm
Inv. broj: 12.599
darovano, Marija Lovrić, 15. 9. 2000.

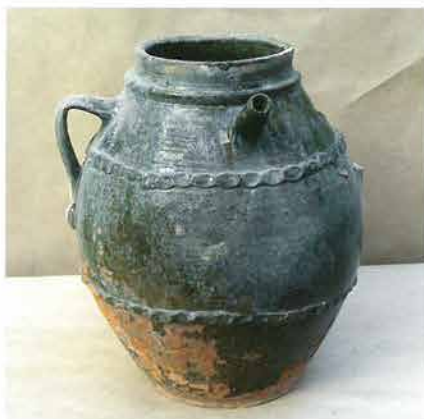
Čup

Stražeman, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=36 cm o=97 cm
Inv. broj: E 552
darovano, Mato Đurić, 4. 3. 1980.

Posuda na tri noge

Požega, prije 1854.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=8,5 cm, pr=13 cm
Inv. br. E 181
darovano, Antun Petković, 3. 5. 1968.

Čup

Grabarje, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=32 cm, š=27 cm
Inv. broj: E 682
darovano, Marija Trčka, 28. 7. 1980.

Čup

požeški kraj, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=34 cm, o=80 cm, pr=7,5 cm
Inv. broj: 12.576

Posuda za pečenje

Požega, početak 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=8,5 cm, duž=46 cm, š=25,5 cm
Inv. broj: 12.592
darovano, Ivica Bajt, 1999.

"Kuharice budu čista, nek ti sudu izvijek blista."

Posuda za pečenje s poklopcem

Orahovica, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=9 cm, duž=31 cm, š=21 cm
Inv. broj: E 216
darovano, Emil Tanay, 1968.

Ranjika

Latinovac, 1. pol. 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=13 cm, o=94 cm, pr=32,5 cm
Inv. broj: E 972
darovano, Ljubica Milekić, 5. 1. 1988

Šuplja zdjela - cjedilo

Potočani, između dva svj. rata
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=140 cm, š=32 cm
Inv. broj: E 513
darovano, Ivan Petrić, 3. 3. 1980.

Posuda za pečenje živadi

Orahovica, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=11 cm, duž=34 cm, š=25 cm
Inv. broj: E 217
darovano, Emil Tanay, 1968.

Cjedilo

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=10 cm, pr=26,5 cm
Inv. broj: 12.593
darovano, Anka i Drago Freundlich, 1995.

Bukara

Doljanci, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=25,5 cm, š=16,5 cm
Inv. broj: E 538
darovano, Linard Dorić, 4. 3. 1980.

"Kuharice bud' čista, nek ti sud'e izvješt' blava."

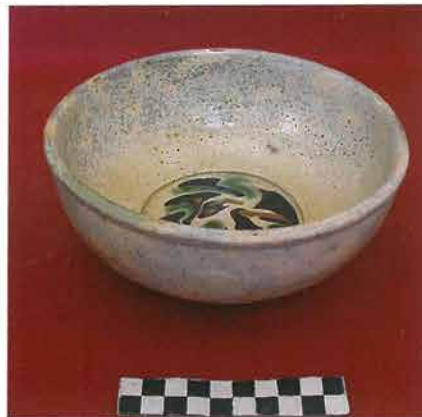
Bukara

Doljanci, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=22 cm, š=12 cm
Inv. broj: E 530
darovano, Mato Lovrić, 3. 3. 1980.

Šalica

Doljanci, 1. pol. 20. st.
lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=7,5 cm, pr=8,5 cm
Inv. broj: E 532
darovano, Mato Lovrić, 4. 3. 1980.

Zdjela

požeški kraj
nožno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=6,9 cm, pr=18 cm
Inv. broj: 11.453

Šalica

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika
cjelina: v=5,9 cm, pr=7 cm
Inv. broj: 11.455
darovano, Anka i Drago Freundlich, 1995.

Šalica

Bešinci, 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=7 cm, o=28 cm
Inv. broj: E 749
darovano, Jozefina Pavić, 20. 8. 1980.

Zdjela

Ugarc, 1. pol. 20. st.
lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=8 cm, pr=19,7 cm
Inv. broj: 11.463
darovano, Blaženka Rakić, 12. 5. 2008.

"Kuharice budu čista, nek ti sudu uvojke blista"

Zdjela

Ugarcı, 1. pol. 20. st.
lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=8,5 cm, pr=20,4 cm
Inv. broj: 11.462
darovano, Blaženka Rakić, 12. 5. 2008.

Boca i čaše za rakiju

Trenkovo, početak 20. st.
puhanje, staklo; slikanje, boja
čaša: v=4,5 cm, pr=3,5 cm
boca s čepom: v=20 cm, pr=9 cm
Inv. broj: 12.598
kupljeno, Ljudevit Mišić, 31. 12. 2008.

Stakleni pladanj na nožici- ausac

Ugarcı, 20. st.
lijevanje, staklo
cjelina: v=17,6 cm, pr=22 cm
Inv. broj: 11.466
darovano, Blaženka Rakić, 12. 5. 2008.

Tanjur

Kutjevo, kraj 19. st. - početak 20. st.
nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=5 cm, pr=21 cm
Inv. broj: 12.594
darovano, Anka i Drago Freundlich, 1995.

Čaša

Požega, između dva svj. rata
staklo; boja
cjelina: v=9,3 cm, o=20,7 cm, pr=6,5 cm
Inv. broj: 12.583
darovano, Ana Markulin, 15. 12. 2008.

Duboki tanjur

Podgorje, 1. pol. 20. st.
industrijska obrada, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=4,3 cm, pr=23,9 cm
Inv. broj: 12.550
darovano, Terezija Vargić, 26. 9. 2008.

Duboki tanjur

Podgorje, 1. pol. 20. st.
industrijska obrada, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=4,5 cm, pr=23,2 cm
Inv. broj: 12.551
darovano, Terezija Vargić, 26. 9. 2001.

Zdjela

Ugarci, 1. pol. 20. st.
industrijska obrada, keramika
cjelina: v=8,7 cm, pr=24,2 cm
Inv. broj: 11.464
darovano, Blaženka Rakić, 12. 5. 2008.

Šalica

Donji Emovci, između dva svj. rata
industrijska obrada, keramika
cjelina: v=10,5 cm, pr=8 cm
Inv. broj: 12.602
darovano, Julka Vuković, 7. 4. 2009.

Duboki tanjur

Ugarci, 1. pol. 20. st.
industrijska obrada, keramika; ocakljivanje
cjelina: v=4,5 cm, pr=24,1 cm
Inv. broj: 11.469
darovano, Blaženka Rakić, 12. 5. 2008.

Šalica

Donji Emovci, između dva svj. rata
industrijska obrada, keramika
cjelina: v=9,5 cm, pr=8 cm
Inv. broj: 12.601
darovano, Julka Vuković, 7. 4. 2009.

Duboki tanjur

Donji Emovci, iza 1. svj. rata
industrijska obrada, emajl
cjelina: v=3 cm, pr=20 cm
Inv. broj: 12.596
darovano, Julka Vuković, 30. 4. 2008.

"Kuharice bud' čista, nek ti sudu izvjek blista"

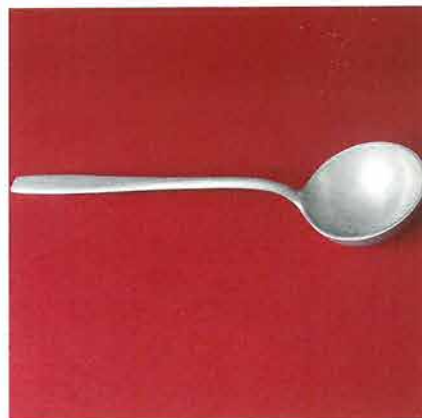
Duboki tanjuri

Donji Emovci, iza 1. svj. rata
industrijska obrada, emajl;
industrijska obrada, boja
cjelina: pr=22 cm
Inv. broj: 11.434
darovano, Julka Vuković, 30. 4. 2008.

Vilice

Donji Emovci, 1. pol. 20.
industrijska obrada, aluminij
cjelina: duž=20 cm, š=2,5 cm
Inv. broj: 11.436
darovano, Julka Vuković, 30. 4. 2008.

Šešlenka

Donji Emovci, 1. pol 20. st.
industrijska izrada, aluminij
cjelina: duž=29,6 cm, š=8 cm
Inv. broj: 11.439
darovano, Julka Vuković, 30. 4. 2008.

Duboki tanjur

Donji Emovci, iza 1. svj. rata
industrijska obrada, emajl
cjelina: v=3 cm, pr=22 cm
Inv. broj: 11.435
darovano, Julka Vuković, 30. 4. 2008.

Kašika

Donji Emovci, 1. pol. 20. st.
industrijska obrada, aluminij
cjelina: duž=19,5 cm, š=4 cm
Inv. broj: 11.438
darovano, Julka Vuković, 30. 4. 2008.

Viseći stalak za kuhinjske poklopce

Požega, 20. st.
metal, emajliranje
cjelina: v=56,5 cm, š=25 cm
Inv. broj: 12.546
darovano, Ljiljana Klarić, 6. 8. 2008.

Lonac

Drškovci, pol. 20. st.
 industrijska obrada, emajl
 cjelina: v=25 cm, o=89 cm, pr=29,8 cm
 Inv. broj: 12.617
 darovano, Ivan i Vinko Franić, 29. 4. 2009.

Cjedilo

Drškovci, pol. 20. st.
 industrijska obrada, emajl
 cjelina: v=13 cm, pr=24,5 cm
 Inv. broj: 12.619
 darovano, Ivan i Vinko Franić, 29. 4. 2009.

Kutije za začine

Drškovci, pol. 20. st.
 industrijska obrada, aluminij
 1. cjelina: v=18,5 cm, š=10 cm, duž=10 cm
 2. cjelina: v=14 cm, š=8,5 cm, duž=8,5 cm
 3. cjelina: v=12 cm, š=6,5 cm, duž=6,5 cm
 4. cjelina: v=8 cm, š=5,5 cm, duž=5,5 cm
 Inv. broj: 12.621
 darovano, Ivan i Vinko Franić, 29. 4. 2009.

Kantica za mlijeko

Drškovci, pol. 20. st.
 industrijska obrada, emajl
 cjelina: v=35,5 cm, o=45,5 cm, pr=14cm
 Inv. broj: 12.618
 darovano, Ivan i Vinko Franić, 29. 4. 2009.

Tava za pečenje

Drškovci, pol. 20. st.
 industrijska obrada, bakar, željezo
 cjelina: v=4,8 cm, pr=20 cm, duž=44,3 cm
 Inv. broj: 12.620
 darovano, Ivan i Vinko Franić, 29. 4. 2009.

Predmeti iz privatnog vlasništva:

I.

Podmetač

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
 tokarenje, drvo

Duboki tanjuri - 4 kom

Kutjevo, početak 20.st.
 nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje

Zdjela za žgance

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
 nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje

Veliki plitki tanjur za kolače

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
 nožno lončarsko kolo, keramika; ocakljivanje

Dvije šalice za bijelu kavu

Kutjevo, 1. pol. 20. st.
 industrijska obrada, keramika
 vlasništvo, Ana Rosenberg, Kutjevo

II.

Boca za vino, staklana Zvečevo

Trenkovo, 19. st.
 prozirno, bezbojno, brušeno staklo

Čaša, staklana Duboka

Trenkovo, 19.st.
 prozirno, bezbojno staklo

Čaša

Trenkovo, između dva svjetska rata
 industrijska proizvodnja, prozirno,
 bezbojno staklo
 vlasništvo, Ana Markulin, Požega

III.

Lonac

Drškovci, 1.pol. 20.st.
 industrijska proizvodnja, željezo
 vlasništvo, Dragan Franić, Požega

"Kuharice budu čiste, nek ti suđe izvještava"

IMPRESSUM

Izdavač:

GRADSKI MUZEJ POŽEGA
Matice hrvatske 1, 34 000 Požega
www.gmp.hr
e-mail: info@gmp.hr

Za izdavača:

MIRJANA ŠPERANDA, muzejska savjetnica
v.d. ravnateljica

Autorica izložbe i kataloga:

DUBRAVKA MATOKOVIĆ, viša kustosica

Stručna suradnica i katalog predmeta:

MAJA ŽEBČEVIĆ MATIĆ, viša kustosica

Lektura:

VJEKOSLAV MARIĆ, prof.

Izrada maketa:

MARIJA MATIJANIĆ

Likovni postav izložbe:

DUBRAVKA MATOKOVIĆ, viša kustosica
LIDIJA ŠPANIČEK, muzejska savjetnica
MAJA ŽEBČEVIĆ MATIĆ, viša kustosica

Fotografije:

BORIS KNEZ
MARIO REZO
MAJA JAJČEVIĆ
MIRO BANOŽIĆ

Tehnički poslovi:

BORIS KNEZ
VERA HODAK

Likovno oblikovanje:

AUREA marketing, Požega

Tisak kataloga:

Tiskara "ARCA", Nova Gradiška

Naklada:

300 kom

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 702274

ISBN 978-953-98030-3-0

ZAHVALE:

Veliko hvala svima koji su nam pomogli u realizaciji programa i izložbe: Gradu Požegi, Turističkoj zajednici grada Požega, GKUD-u "Požega", Poljoprivrednoj stočarskoj zadruzi "Šijak" iz Golog Brda, Julii Perić i Mariji Tomašević iz Biškupaca, Marici Pavlović iz Cerovca, Ljubici Kovačević iz Čaglina, Mariji Podnar i Ivanu Seifertu iz Dolca, Julki Vuković iz Donjih Emovaca, Ivanu i Vinku Franiću iz Drškovaca, Ani Mijatović iz Jaguplija, Tomislavu i Adamu Petriću iz Komarovaca, Anki i Dragi Freundlich, Mariji Miočević i Ani Rosenberg iz Kutjeva, Mariji Razumović iz Mitrovca, Tereziji Vargić iz Podgorja, Mirjani Di Giorgio, Draganu Franiću, Ruži Kiš, Ljiljani Klarić, Katici Markanović, Ani Markulin, Dragici Perak, Blaženki Rakić, Vladi Šimunoviću iz Požega, Kati Smoljanović iz Sesveta, Sofiji Klarić iz Vetova.

povodom 85 godina Gradskog muzeja u Požegi
i Međunarodnog dana muzeja 18. svibnja

Gradski Muzej Požega

Grad Požega